

Oversigter over centrale bidrag til videngrundlaget for håndværk og design i læreruddannelsen

Faglige udvælgelseskriterier

Der er søgt efter kilder på nordiske sprog og engelsk. Litteraturen er søgt fra 1995 og frem, dog er enkelte ældre kilder medtaget, hvis vi vurderede dem af særlig væsentlighed.

Søgningerne er dels foretaget med søgeordene 'learning and craft'. 'Learning Crafts', 'learning to make crafts', dels er kilderne fundet ud fra vores kendskab til forskningsmiljøer relateret til beslægtede fag.

<p>Fagligt Kompetence- område 1</p> <p>Håndværk og teknologi</p>	<p>Håndværk</p> <p>Mesterlære</p> <p>Praksislæring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreyfus, H. (2001). <i>On the internet</i>. New York: Routledge • Hjelm, Ulf; Møller, Johanne. (2013). <i>De praktisk-musiske fag i folkeskolen - status og problematikker</i>. I: Pædagogisk psykologisk tidsskrift, Årg. 50, nr. 2, s. 106-117. • Ingold, T. (2013). <i>Making</i>. London & New York: Routledge. • Kvale, S. (1993). <i>En pædagogisk rehabilitering af mesterlæren</i>. Dansk Pædagogisk Tidsskrift, 41 (1), 9-18. Klassiker. • Lave, J. (1988). <i>Cognition in practice</i>. Cambridge: Cambridge University Press. • Laursen, Per Fibæk (2010): <i>Hånd og hoved i skolen</i>. Dafolo • Nielsen, K. & Kvale, S. (1999). <i>Mesterlære – læring som social praksis</i>. København: Hans Reitzels Forlag. • Nielsen, K. & Kvale, S. (2003). <i>Praktikkens læringslandskab</i>. København: Akademisk forlag. • Sennett, Richard (2008): <i>Håndværkeren</i>. Hovedland
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Tanggaard, L. (2012). <i>Håndværket som anker i verdens bedste erhvervsuddannelse</i>. I. Strøner, T. & Hansen, J. A. (red.). I lag med erhvervspædagogikken. Erhvervsuddannelsernes forlag. • Tanggaard, L. (2009). <i>Håndværket som identitetsøase i videnssamfundet</i>. Nordiske Udkast. Vol. 36, nr. 1-2, 3-15. • Wegener, C. & Tanggaard, L. (2012). <i>Innovation som håndværk eller håndgreb</i>. Nichelsen, N. & Bendixsen, M. (red.). <i>Innovationspsykologi</i>. Dansk Psykologisk Forlag. Vol. 1 1. udg. København: Dansk Psykologisk Forlag, 2012. s. 37-72.
Fagligt kompetence-område 2 Design, proces og produkt	Design Proces Produkt Designtænkning	<ul style="list-style-type: none"> • Brix, Anders (2015) : <i>Design and the function of art</i>. The Royal Danish Academy of Fine Arts, School of Architecture 2.1 2015 Volume III, Issue 4 Pages 10.1-10.9 • Bjørnstad, Pia m. fl. (2004): <i>Design og tekstil</i>. Tell Forlag • Cross, Nigel (2006): <i>Designerly Ways of Knowing</i>. Springer-Verlag London. • Hansen, Finn Thorbjørn (2014): <i>Kan man undre sig uden ord?</i> Aalborg Universitetsforlag • Hygebjerg, Nikolaj. (2014). <i>Design thinking - en designers metode til innovativ idéudvikling</i>. Grafisk forlag • Kristensen, Rikke Sloth (2009): <i>Design B. Grundbog</i>. Erhvervsskolernes Forlag • Lawson, Brian: <i>How designers think</i>. http://www.academia.edu/5667679/Bryan_Lawson_-_How_Designers_Think • Lundeqvist, Jerker (1992) : <i>Om designteoriens opkomst</i>. Nordisk Arkitekturforskning. Nr 4 • Michl, Jan (2001): <i>At se design som redesign</i>. http://janmichl.com/nor.redesign.pdf • Tanggaard, Lene (2014): <i>Opfindsomhed</i>. Gyldendal 2014 • Volf, Mette (2009): <i>Design, proces og metode</i>. Systime • Dybdahl, L & Engholm I(red.)(2016): <i>Dansk design NU</i> Strandberg Publishing
Fagligt kompetence-område 3	Kreativitet	<ul style="list-style-type: none"> • Darsø, Lotte (2013): <i>Innovationspædagogik</i>. Forlaget Samfundslitteratur • Glaveanu, V., Tanggaard, L. & Wegener, C. (2016). <i>Creativity – a new vocabulary</i>. Palgrave

<p>Kreativitet, innovation og entreprenørskab</p>	<p>Innovation</p> <p>Entreprenørskab</p> <p>Materiel kultur</p>	<p>Macmillian (peer-reviewed).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeffrey, Bob & Craft, Anna (2004): <i>Teaching creatively and teaching for creativity: distinctions and relationships</i>. Educational Studies, Vol. 30, No. 1, March 2004 • Kirketerp og Greve (2013): <i>Entreprenørskabsundervisning</i>. Aarhus Universitetsforlag • Lindfors, Eila (2010): <i>Innovation and user-centred design in the pedagogical context</i>. In: Skogen, K. ; Sjøvoll, J. (2010) <i>Creativity and Innovation</i>. Tapir Academic Press • Tanggaard, L. & Juelsbo, T. (2015). <i>LÆR</i>: København: Gyldendal. • Tanggaard, L. (2014). <i>Fooling around: Creative learning pathways</i>. Charlotte: Information Age Publishers. (peer-review).. • Tanggaard, L. (2013). <i>The socio- materiality of creativity</i>. Culture and Psychology. Vol. 19, nr. 1, 20-32 • Tanggaard, L. (2011). <i>En skitse til en social og pragmatisk teori om kreativitet</i>. I: C. Kristiansen & S. Voksted. (red.). <i>Begreber om innovation og social entreprenørskab</i>. (pp. 45-61). København: Hans Reitzels forlag. • Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2008). <i>Til forsvar for en uren pædagogik</i>. Nordisk Pædagogik, Vol. 28, nr. 4, 303-314. • Robinson, Ken (2013): <i>Kreativitet og læring</i>. Vaerkstadt • Kirketerp, A & Hyldig, K: <i>Innovation i folkeskolen – foretagsomhed som kompetence</i>, Dansk Psykologisk forlag 2016 • Ehn og Löfgren (2006): <i>Kulturanalyser</i>. Klim • Halvorsen, Else Marie (2001): <i>Læreren som kulturbærer og kulturbygger</i>. Høyskoleforlaget Kristianssand • Kragelund, Minna og Lene Otto (2005): <i>Materialitet og dannelse</i>. DPU
<p>Fagligt kompetenceområde 4</p> <p>Fagdidaktik</p>	<p>Fagdidaktik</p> <p>Undervisning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Borg, Kajsa, Lars Lindstrøm m. fl. (2008): <i>At sløjda for livet</i>. Om pedagogisk sløjde. Läraförbundets förlag • Brodersen, Peter, Illum, Thomas og Ziehe, Thomas (2015): <i>Oplevelse, fordybelse og virkelyst</i>, Hans Reitzels Forlag • Chemi, Tatiana. (2012). <i>Kunsten at integrere</i>

	<p>Klasseledelse</p> <p>Fagmetodik</p>	<p><i>kunst i undervisningen</i>: et praktisk-teoretisk bidrag til kreativ undervisning i folkeskolen. Aalborg Universitetsforlag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digranes, Invild m. fl. (red) (2014): <i>Design Learning for Tomorrow - Designthinking from Kindergarden to Ph.D.</i> Vol 21, no 2. Forskning i slöjdpedagogik og slöjdvetskab. Techne • Gulliksen, Marte (2014): <i>Beredskabskunnskab.</i> FormAkademisk Vol 7, no 5, Sven Hartman. (2014). Slöjd, bildning och kultur : om pedagogisk slöjd i historia och nutid. • Hasselskog, Peter (2010). <i>Slöjdlärares förhållningssätt I undervisningen</i> (Göteborg Studies in Educational Science, 289). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborgs universitet .PhD afhandling • Johansson, Marlène (2002). <i>Slöjdpraktik i skolan – hand, tanke, kommunikation och andra medierande redskap</i> (Göteborg Studies in Educational Science, 183). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborgs universitet, Fakulteten för Utbildningsvetenskap. PhD afhandling • Lave & Wenger (2003): <i>Situeret læring.</i> Kbh. 2003 • Schneider, Hanne & Pedersen, Stig (2016): <i>Håndværk og Design, Fagdidaktik,</i> Hans Reitzels Forlag • Schneider, Hanne & Pedersen (2017)<i>Håndværk og design – en fagmetodik,</i> HRF • Secher Schmidt, Maria Christina (2011): <i>Klasseledelse i fag.</i> Dafolo • Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskab A: 12/2008 <i>Å forme og forske med focus på skapende processer.</i> Jostein Sandven (Red.) • Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskab B:15/2008: <i>Nuläge och framåtblickar– om undervisning och forskning inom det nordiska slöjdfältet.</i> Marte S. Gulliksen & Marlène Johansson (Red.) • Research in Sloyd Education and Crafts Science A:18/2011: <i>Vetenskapliga perspektiv och metoder inom slöjdfältet.</i> Marlène Johansson & Mia Porko-Hudd (Red.)
--	--	--

Litteratur om tværgående indsatsområder med relevans for faget/fagområdet:

IT og medier	<ul style="list-style-type: none"> • Gynther K (red)(2013), IT i alle fag, Dafolo • Holm Sørensen B & Levinsen (2014) Didaktisk design og digitale læreprocesser, Akademisk forlag • Mie Buhl (2010) Billeder og visualiseringer i et fagligt tværgående didaktisk perspektiv. Kursiv 7 • Dede C (2010). Comparing Frameworks for 21st Century Skills, I, J. A. & Brandt, R. (red) 21st Forskningsreview om it og medier i Læreruddannelsen januar 2014 • Century Skills - Rethinking How Students Learn, Chapter 3. Solution TreErixon, P-O (2010). School subject paradigms and teaching practice in lower secondary Swedish schools influenced by ICT and media. Computers & Education. Volume 54, Issue 4, May 2010, Pages 1212–1221 • Slot, M. F., Bundsgaard, J., Gissel, S. T., Illum Hansen, T., & Lorentzen, R. F. (2013). Fra app'ernes planet til klasserummet: apps i fagundervisningen Læremiddel.dk. !!Accessed jan 01, 2013, fra http://laeremiddel.dk/fra-app%C2%B4ernes-planet-til-klasserummet/
Innovation og entreprenørskab	<p>Se under Innovation og Entreprenørskab i det faglige afsnit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moberg, Kåre (2015): <i>Effektmålinger af entreprenørskabsundervisning i Danmark 2014</i> http://www.ffe-ye.dk/media/785742/effektmaaling-2014.pdf
Faglig læsning	<ul style="list-style-type: none"> • Dahlin, Liv Klakegg og Hege Gjerde 2009: <i>Å være digital i kunst og håndverk</i>. I: Hildegunn Otnes (red.): <i>Å være digital i alle fag</i>. Oslo: Universitetsforlaget • Hetmar, Vibeke 2009: <i>Faglig læsning og skrivning i skolen</i>. Diskurser, positioneringer og rekontekstualisering. I: Knudsen, Susanne V. og Dagrund Skjelbred og Bente Aamotsbakken (red.): <i>Lys på lesing</i>. Lesing av fagtekster i skolen. Oslo: Novus. Artikkelen tar opp i skolen. • Kabel, Kristine 2011: <i>En 'grimrik' i ord – faglig læsning i håndarbejde</i>. http://test.dlf.org/files/DLF/Undervisning/Vi%20læser%20for%20livet/Artikler/HaandNu_4-2011_14-16_grimrik.pdf • Kabel, Kristine 2011: <i>En flyver i ord - faglig læsning i sløjd</i> http://test.dlf.org/files/DLF/Undervisning/Vi%20læser%20for%20livet/Artikler/En%20flyver%20i%20ord%20-%20sløjd.pdf • Maagerø, Eva og Norunn Askeland 2013: <i>Tekstkulturer</i>. I: Askeland, N. & B. Aamotsbakken (red): <i>Syn for skiving – læringsressourcer og skiving i skolens tekstkulturer</i>. • Maagerø, Eva & Tønnessen, Elise Seip 2014: <i>Multimodal tekstkompetanse</i>. Kristiansand: Portal forlag • Mathiesen, Frants 2012: <i>Sprog i billeder</i>. I: <i>Læsning og skrivning i alle fag</i>, Dafolo • Thorsnes, Tollef 2009: <i>Grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk</i>. I: Hilde Traavik, Oddrun Hallås og

	<ul style="list-style-type: none"> • Anne Ørvig (red.): <i>Grunnleggende ferdigheter i alle fag</i>. Oslo: Universitetsforlaget
Inklusion og differentieret undervisning	<ul style="list-style-type: none"> • Hedegaard-Sørensen, L. (2013). <i>Inkluderende specialpædagogik – Procesdidaktik og situeret professionalisme i undervisningen</i>. København, Akademisk Forlag. • Tetler, S. m.fl. (2011) <i>Inkluderet i skolens læringsfællesskab? En fortløbende problemidentifikations- og problemløsningsstrategi</i>. Frederikshavn. Dafolo • Schmidt, M. C. S. 2011 <i>Klasseledelse og fag – at skabe klassekultur gennem fagdidaktiske valg</i>, Dafolo, 2011.

Øvrige vidensressourcer

Nordfo: <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/36>
 Learning and Craft Production: An Introduction. C. Jill Minar and Patricia L. Crown
 Journal of Anthropological Research. Vol. 57, No. 4, Learning and Craft Production (Winter, 2001), pp. 369-380. http://www.jstor.org/stable/3631351?seq=1#page_scan_tab_contents

Bilag 1: Redegørelse for videngrundlag som kriterium for institutionsakkreditering

Definition af uddannelsernes videngrundlag som ét af fem kriterier for institutionsakkreditering (Danmarks Akkrediteringsinstitut 2013:11):

4.3. Kriterium III. Uddannelsernes videngrundlag

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Uddybning:

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer og løbende baserer sig på ny viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, og som er tilvejebragt i henhold til lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,
- at undervisernes faglige kvalifikationer er opdaterede og løbende udvikles,
- at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, udviklingsmiljøer eller beskæftigelsesområder, jf. uddannelsernes lovbestemte videngrundlag, og løbende inddrager viden og erfaringer herfra i undervisningen,
- at de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.